

۱ - آیا پول همان ثروت است با ذکر مثال توضیح دهید؟

برای درک این موضوع، کافی است به پولی که در جیبتان دارید فکر کنید؛ مثلاً شما با ۵۰۰۰ تومان پولی که در جیب دارید اکنون می توانید دو بسته بیسکویت بخرید. در حالی که با همین ۵۰۰۰ تومان در ۱۰ سال پیش می توانستید یک پیراهن و در بیست سال قبل، یک کیف تهیه کنید. پس ارزش پول یا به عبارت دیگر، قدرت خرید پول کاهش پیدا کرده است. حالا فرض کنید مدیرعامل یک شرکت تولیدی هستید و تورم باعث شده است تا یکی از نهاده های تولیدی که سال قبل با ۵۰۰ میلیون تومان می خریدید، اکنون باید بابت همان نهاده، ۷۰۰ میلیون تومان پرداخت کنید و این افزایش قیمت را روی محصول نهایی خود اعمال کنید. پس اینکه ما پول را همان ثروت بدانیم بستگی به میزان تورم موجود در جامعه و قدرت خرید پول دارد

۲ - آیا افزایش حقوق کارمندان و درآمد مشاغل، به معنای ثروتمند شدن مردم است؟

پاسخ به این سؤال به این بستگی دارد که قدرت خرید پول چه تغییری کرده است

۳- برای اینکه بدانیم آیا قدرت خرید پول افزایش یافته است یا کاهش، باید با چه مفهومی آشنا شد؟ تورم

۴ - تاریخچه پول و مبادله را به ترتیب نام ببرید.

۱- کالا با کالا، پایاپای (تهاتر)

۲- کالا با کالای خاص (اولین پول مورد استفاده بشر)

۳- استفاده از فلزات گرانبهای طلا و نقر

۴- رسیدن صرافان و تجار (اولین اسکناس مورد استفاده بشر)

۵- پول تحریری یا ثبتی توسط دولت و بانک مرکزی

۶- پول الکترونیکی و مجازی

۵ - منظور از مبادله پایاپای چیست؟

اگر در مبادله ای کالایی با کالای دیگر که فرد نیازمند آن است مبادله شود، اصطلاحاً مبادله پایاپای صورت گرفته است. مثلاً کشاورز گندمش را با کفش صنعتگر مبادله کرده و مجدد کفش خریداری شده را با گوسفند دامدار معاوضه می کند.

6 - مشکلات مبادله پایاپای (تهاتری) چه بود؟

الف) عدم تمایل همزمان طرفین به مبادله (مثلاً فردی که مقداری گندم اضافی داشت و می خواست آن را با برنج معاوضه کند باید فردی را می یافت که برنج اضافی داشته باشد و حاضر باشد آن را با گندم معاوضه نماید).

ب) مشکل سنجش ارزش (در این شکل مبادله تعیین و محاسبه قیمت ها و تبدیل آن ها به یکدیگر مشکل زا بود و در مبادله افرادی دانستند که چه میزان از کالاها اضافی خود را بدهند و چه میزان از کالای مورد نیاز را دریافت کنند).

ج) مشکل پس انداز و حفظ ارزش (اگر کالا برای مدتی طولانی پس انداز می شد از بین می رفت و ارزش خودش را از دست می داد

7 - اولین پول مورد استفاده بشر چه بود؟

کالاهای خاص مناطق مختلف جهان که در منطقه خود پرطرف دار بود. مثلاً در ایران، غلات؛ در هندوستان، صدف؛ در تبت، چای و در روسیه، پوست سمور

8 - چه عواملی سبب شد بعضی از کالاها به عنوان اولین پول، مورد استفاده قرار بگیرند؟

به دلیل مشکلات ناشی از مبادله پایاپای، بشر برای مبادلات خود، از کالایی بادوام و فاسد نشدنی و قابل تقسیم به تکه های کوچک و پرطرفدار استفاده کرد. البته در هر منطقه کالایی خاص پر طرفدار بود. مثلاً در ایران، غلات و در هندوستان صدف و ... ساکنان این مناطق حاضر بودند کالا های اضافی خود را با این کالاها معاوضه کنند، زیرا اطمینان داشتند که با دادن این کالاها می توانند کالا های مورد نیاز خود را دریافت کنند.

9 - چرا ساکنان مناطق مختلف جهان در گذشته، حاضر بودند کالا های اضافی خود را با کالا های خاص منطقه خود معاوضه کنند؟

زیرا اطمینان داشتند که با دادن این کالاها می توانند کالا های مورد نیاز خود را دریافت کنند

10 - استفاده از بعضی کالاها به عنوان اولین پول، چه مشکلاتی داشت؟

- فاسد شدن کالاها، در صورتی که مدت زیادی بدون مصرف می ماندند.
- به دلیل حجم زیاد فضای زیادی را اشغال می کردند.
- هزینه نگهداری سنگین.

11 - استفاده از فلزات به عنوان وسیله مبادله (پول فلزی) چه مزایایی داشت؟

- فاسد نشدنی

➤ حمل و نقل و نگهداری آسان

➤ موجب گسترش تجارت در داخل کشورها و بین ملت ها شد.

➤ فعالیت هایی از قبیل دریانوردی و حمل و نقل را رونق بخشید.

۱۲ - مشکلات استفاده از فلزات به عنوان وسیله مبادله "پول فلزی" را بنویسید.

➤ محدود بودن میزان طلا و نقره

➤ در معاملات زیاد، حمل و نقل آنها سنگین بود.

۱۳ - شکل گیری نخستین اسکناس های کاغذی را توضیح دهید.

بعضی از بازرگانان در معاملات خود به جای پرداخت سکه های فلزی، رسید صادر می کردند که بیانگر بدهی آنان بود.

طرف مقابل هم بر اساس اعتمادی که داشت این رسید را می پذیرفت. مردم هم برای در امان ماندن از خطر های احتمالی پول های خود را به تجار یا صرافان معتبر می سپردند و در مقابل رسید معتبر از آنان دریافت می کردند، این رسیده ها در واقع **نخستین**

اسکناس ها بودند که پشتوانه آنها، طلا و نقره ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می شد.

۱۴ - چرا دولت ها مجبور شدند چاپ و انتشار اسکناس را برعهده بگیرند؟ (معایب و مشکلات رسید صرافان (اولین اسکناس مورد استفاده بشر)

سوء استفاده برخی صرافان از اعتماد مردم یا تعداد زیاد انواع رسید ها و صرافی ها، آشنایی و اعتبار سنجی آنها را برای مردم سخت کرده بود .

۱۵ - منظور از پول ثبتي يا پول تحريري چيست؟

به تدریج با گسترش ارتباطات، نقل و انتقال اسکناس کم کم دشوار شد، یکی از خدماتی که با بانک ها ارائه می دادند چک بود ، در معاملاتی که با چک انجام می شود پول نقد بین افراد رد و بدل نمی شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می دهد

چون افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می نویسند، به آن پول ثبتي يا تحريري گفته می شود.

۱۶ - بانک ها برای جلوگیری از نقل و انتقال اسکناس ها در مبادلات چه خدماتی ارائه دادند؟

الف) با گسترش ارتباطات، بانک ها فعالیت خود را گسترش دادند و نقل و انتقال اسکناس هم کم کم دشوار شد. در این میان یکی از خدماتی که بانک ها ارائه دادند، چک بود

ب) اقدام دیگر بانک ها برای جلوگیری از نقل و انتقال اسکناس ها، پول الکترونیکی قابل ثبت در کارت های بانکی و قابل انتقال در

شبکه های ارتباطی بود

۱۷ - چرا به چک پول تحریری یا ثبتی گفته می شود؟

چون افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می نویسند، به آن «پول تحریری» یا «ثبتی» گفته می شود

۱۸ - چه عواملی موجب شد بشر دنبال روش های سریع و راحت تری در مبادلات باشد؟

افزایش حجم و سرعت مبادلات و همراه شدن آن با انقلاب دیجیتال و الکترونیک، موجب شد تا بشر به دنبال روش های سریع تر و راحت تری باشد. در نتیجه امروز شاهدیم که پول الکترونیکی قابل ثبت در کارت های بانکی و قابل انتقال در شبکه های ارتباطی، خرید و فروش و انتقال دارایی را بسیار آسان کرده است

۱۹ - منظور از اینکه پول های کاغذی، تحریری یا الکترونیکی خصوصیتی اعتباری دارند چیست؟ مثال بزنید.

پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۱۵ هزار تومان، به این معنی نیست که این ورقه کاغذ به خودی خود، ۱۵ هزار تومان می ارزد؛ بلکه به معنی سند یا رسیدی است که به شما امکان می دهد، با آن معادل ۱۵ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید

۲۰ - درباره پشتوانه پول توضیح دهید.

اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند پشتوانه پول به شمار می رود. زمانی که پول طلا و نقره رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود. پشتوانه پول کاغذی هم پول های فلزی و شمش های طلا و جواهرات بود، که نزد صراف یا بانک بود، اما امروز پول های فلزی و کاغذی که در دست افراد یا در حساب آنهاست پشتوانه ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارند.

۲۱ - پشتوانه پول فلزی (طلا و نقره) چه بود؟

زمانی که پول طلا و نقره رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود.

۲۲ - پشتوانه پول کاغذی چه بود؟

پشتوانه پول کاغذی پول های فلزی و شمش های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود.

۲۳ - امروزه پشتوانه پول های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی چیست؟

امروزه پول های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آنهاست، پشتوانه ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارد

۲۴ - وظایف پول را نام ببرید.

➤ وسیله پرداخت در مبادلات

➤ وسیله سنجش ارزش

➤ وسیله پس انداز و حفظ ارزش

➤ وسیله پرداخت های آینده

۲۵ - یکی از وظایف پول، " وسیله پرداخت در مبادلات است "، آن را شرح دهید.

نقش اصلی پول در مبادلات، آسان سازی مبادله است. یعنی افراد در ازای خدمات و نیازهای خود پول پرداخت می کنند.

۲۶ - نقش اصلی پول در مبادلات چیست؟ آسان سازی مبادله

۲۷ - منظور از اینکه " پول وسیله سنجش ارزش در مبادلات است "، را بنویسید .

با پول می توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آنها را باهم سنجید. عملاً پول کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت ها را به یکدیگر آسان می کند.

28 - "پول وسیله پس انداز و حفظ ارزش در مبادلات است"، یعنی چه ؟

افراد می توانند با پرداخت پول نیازهای گوناگون خود را برطرف کنند ، بعضی نیازها هر روزه و بعضی در طول زمان پیش می آید و افراد همواره باید مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کنند.

۲۹ - یکی از وظایف پول " وسیله پرداخت های آینده در مبادلات " است، آن را شرح دهید.

در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد. این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت های آینده صورت می گیرد. خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله های بانکی نیز از همین نوع است.

۳۰ - در چه صورت پول می تواند وسیله مناسبی برای پرداخت های آینده باشد؟

در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند.

۳۱ - کدام وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؟

وسيله پرداخت های آینده

۳۲ - منظور از نقدینگی چیست؟

کل حجم پول موجود در کشور، نقدینگی آن کشور به شمار می رود. کل پولی را که به شکل اسکناس در دست مردم و یا به شکل سپرده در حسابهای بانکی است را نقدینگی می گویند.

۳۳ - افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از چیست؟ عملکرد بانک ها

۳۴ - چه زمانی متوجه تورم در اقتصاد می شویم؟

معمولاً هنگامی با تورم روبه رو می شویم و آن را احساس می کنیم که بخواهیم کالایی را خریداری کنیم. در چنین حالتی اگر ببینیم برای کالای مورد نظر باید پول بیشتری پرداخت کنیم، متوجه حضور تورم در اقتصاد می شویم.

۳۵ - آیا هرگونه افزایشی در قیمت رامی توان تورم دانست؟

خیر- هر گونه افزایشی در قیمت را نمی توان تورم دانست؛ مثلاً ممکن است فروشنده ای بی انصاف کالای مورد نظر شما را گران تر از آنچه هست، به شما بفروشد. در این صورت این افزایش قیمت، ناشی از تورم نیست

۳۶ - تورم را تعریف کنید .

افزایش سطح عمومی قیمت هاست ، وقتی این افزایش در سطح قیمت ها بی رویه پرنوسان و مداوم باشد با تورم زیانبار روبرو هستیم

۳۷ - منظور از نرخ تورم چیست؟ مثال بزنید.

نرخ تورم، درصد افزایش سالانه سطح عمومی قیمت هاست. اگر قیمت کالاها در امسال نسبت به سال قبل ۲۵ درصد افزایش یافته باشد؛ یعنی ما نسبت به سال قبل تورم ۲۵ درصدی داریم و این به معنای آن است که قدرت خرید پول ما ۲۵ درصد کاهش یافته؛ یعنی با یک مقدار مشخص پول (مثلاً ۵ هزار تومان) امسال ۲ درصد کمتر از سال قبل می توان کالا خریداری کرد، پس تورم نشان می دهد که قدرت خرید پول چقدر کاهش یافته است

۳۸ - منظور از شاخص قیمت مصرف کننده چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید.

برای تشکیل شاخص قیمت مصرف کننده، دولت ها معمولاً یک سبد بازار یعنی بسته ای از کالاهای گوناگون را که عموم مصرف کنندگان احتمالاً خریداری می کنند در نظر می گیرند، سپس دولت هزینه این سبد بازار را در طول زمان رصد می کند. اگر قیمت این سبد در طی یک دوره مشخص، ۱۵ درصد افزایش داشت ، CPI نیز ۱۵ درصد افزایش دارد. سبد بازار طیف وسیعی از کالاها را شامل انواع مواد غذایی، ماشین، لباس، خدمات تفریحی و ... پوشش می دهد

۳۹ - پیامد های تورم را توضیح دهید .

➤ تورم بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی آنها اثر منفی دارد.

➤ تورم موجب می شود فضای کسب و کار بی ثبات شود و تولیدکنندگان و بازرگانان نتوانند پیش بینی درستی از آینده قیمت ها در بازار داشته باشند.

➤ از سوی دیگر مصرف کنندگان کالا و خدمات نیز با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می شوند.

➤ تولید و خرید و فروش کالاها با مشکلات زیادی روبه رو خواهد شد

۴۰ - علت به وجود آمدن تورم در جامعه را بنویسید.

➤ **نابرابری عرضه و تقاضای کل** در اقتصاد این فزونی تقاضا بر عرضه، به صورت افزایش قیمت ها بروز

می کند. ((تصور کنید که برای خرید خودرو وارد بازار شده اید، اما خودرو به اندازه تقاضاکنندگان وجود ندارد و بازار با مزاد

تقاضا مواجه است. در این صورت تنهاعده محدودی از تقاضاکنندگان که حاضر باشند قیمت بالاتری برای خودرو بپردازند صاحب

خودرو خواهند شد و این امر منجر به افزایش قیمت خودرو خواهد شد.))

➤ **ناهماهنگی میان افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید** اگر افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید هماهنگ نباشد،

می تواند سبب تورم شود. ((در کشور ما، افزایش درآمدهای نفتی هرچندگاهی به افزایش ظرفیت های تولیدی کمک می کند؛

اما باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد حجم نقدینگی در کشور می شود که تورم زا است.

➤ **نوسانات نرخ ارز** نیز بر ارزش پول ملی ما اثر منفی می گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول ملی و در پی آن منجر به تورم

می شود

۴۱ - دولت ها چه راهکار هایی برای جلوگیری از تورم دارند؟

➤ میزان عرضه را افزایش می دهند، برای این کار یا ظرفیت های تولیدی را افزایش داده یا از طریق واردات، بازار را تنظیم

می کنند.

➤ کنترل میزان نقدینگی که با اجرای سیاست های پولی انجام میشود.

۴۲ - منظور از سیاست های پولی چیست؟

سیاست هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می کند.

۴۳ - سیاست های پولی به دو شکل انجام می شود آنها را نام ببرید.

➤ کاهش نقدینگی در گردش یا سیاست پولی انقباضی

➤ افزایش نقدینگی در گردش یا سیاست پولی انبساطی

۴۴ - سیاست کاهش نقدینگی یا سیاست پولی انقباضی در چه صورتی به کار گرفته می شود؟

زمانی که کشور دچار تورم می شود برای پیشگیری از افزایش قیمت ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان سیاست کاهش حجم پول در گردش را به کار می گیرد.

۴۵ - سیاست افزایش نقدینگی یا سیاست پولی انبساطی در چه صورت به کار گرفته می شود؟ در حالت رکود اقتصادی، سطح

تولید کاهش و بیکاری افزایش می یابد. برای جلوگیری از کاهش سطح تولید و افزایش بیکاری به کار می رود.

۴۶ - یکی از روش هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می

گیرد، چیست؟

سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است.

۴۷ - بانک مرکزی چگونه از طریق سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) باعث کاهش نقدینگی در جامعه می

شود؟

در این روش بانک مرکزی می تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد.

۴۸ - بانک مرکزی چگونه از طریق اوراق مشارکت می تواند باعث تزریق نقدینگی بیشتری به جامعه شود؟

بانک مرکزی با خرید اوراق مشارکت، می تواند نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند

۴۹ - منظور از سیاست بازار باز یا فروش اوراق مشارکت چیست؟

در این روش بانک مرکزی می تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید

اوراق مشارکت نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.